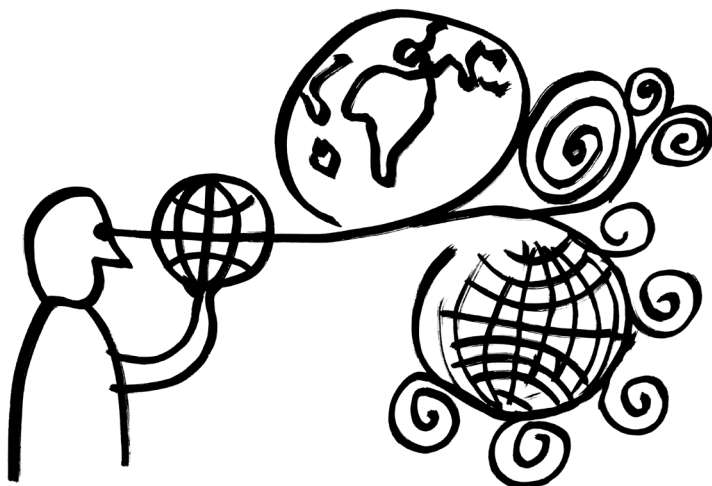

JAK SE SLADIT VE VIDĚNÍ SVĚTA

ilustrace: Dan Perjovschi

Každá osoba, každý člověk vnímá svět svými vlastními brýlemi a ty mohou být různé. V následující aktivitě se budeme vžívat do různých pohledů na svět a budeme se snažit rozšířit svůj vlastní. Podíváme se na dary dnešní společnosti, ale taky na její stíny. Budeme rozvíjet schopnost vidět komplexnost věcí a vědomí, že každá perspektiva je jen jednou z mnoha.

Program jsme použili* y na prvním setkání v rámci sladování projektové skupiny vyučujících, aby šla společným směrem nebo aspoň vědomě různými cestami.

Časová dotace: 40 minut

Pomůcky: seznam dat „výzvy dnešního světa“

Postup:

1. Po uvedení záměru procesu můžete formulovat první instrukci třeba takto: *„Nejdříve se podíváme na svět brýlemi, který vidí hlavně dary dnešní společnosti. Zkusme si teď nasadit pozitivní brýle **Nikdy na tom svět nebyl líp**. Ve dvojicích nebo trojicích diskutujte, co vidíte, když se na něj podíváte přes tyto pozitivní brýle?“* 5–10 minut

2. Společně sesbírejte přehled výtvarných děl dnešní doby, které skupina vidí. Ptejte se, jestli má někdo k seznamu výhrady. Výhrady převedte buď v doplnění informace jako další položku, anebo námitku zaparkujte a vraťte se k ní až dojde na černé brýle. V tom případě ji zapište jako první odpověď následujícího kroku.

3. Další instrukce: *„Dary dnešní společnosti už máme zmapované. Pojďme teď o kus dál a nasadíme si kritické brýle – posouváme se na papír s tmavšími brýlemi a napíšeme **Žijeme v době navzájem spolu souvisejících krizí, které se projevují jak na globální, tak na lokální úrovni**. Opět v jiných dvojicích a trojicích diskutujte o tom, co vidíte, když se na svět podíváte přes tyto kritické brýle?“*

4. Opět udělejte sběr a vytvořte druhý seznam.

Program jsme realizovali* y v online prostředí a výstupy skupiny vypadaly takto:
Výstupy brýlí

5. Seznam skupin doplňte vybranými statistikami a daty z různých oblastí, které popisují krize a výzvy dnešního světa. Dejte lidem čas na přečtení a projití. Přidejte instrukci: „*Při čtení si všimněte svých vlastních reakcí. Co si o tom myslíte? Vnímáte nějakou reakci svého těla? Někaký pocit?*“

6. Našli*y jste nějaké statistiky, které jste neznali*y? Někaké, které vás překvapily?

DATA

Sociální nerovnosti ve světě

Kolem 4,3 miliardy lidí, tedy více než 60 procent populace, dnes žije s méně než 5 dolary na den. Půlka z nich nemá přístup k dostatečnému množství jídla. (Hickel, 2017)

2153 miliardářů na světě vlastní větší bohatství než 4,6 miliardy lidí, kteří tvoří 60 % světové populace. (Oxfam, 2020)

Ekonomická propast reálných příjmů na hlavu mezi státy globálního severu a jihu se od roku 1960 zvýšila přibližně trojnásobně. (Hickel, Jason: The Divide: A Brief Guide to Global Inequality and its Solutions, 2017)

Klimatická změna

I v případě, že země dodrží slíbené závazky z Pařížské dohody (2015), svět do konce století směřuje k oteplení o 3,2 °C. Mezi očekávané ničivé následky patří tání ledovců, stoupání hladiny oceánů a zatopení velké části světových pobřežních oblastí, snižování zemědělské úrody a rozšiřování pouští. (UNEP, 2019)

V současnosti procházíme šestým masovým vymíráním druhů, kdy druhy vymírají 100x rychleji, než by vymíraly bez lidské aktivity. Poslední vymírání obdobné rychlosti bylo vymírání dinosaurů. (The Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services, 2019)

Robotizace a technologický pokrok

V Česku hrozí automatizace u téměř poloviny pracovních míst. (OECD, Social, Employment and Migration Working Papers, 2018)

Čína, USA a Rusko vyvíjejí systémy autonomních zbraní. Taková technologie by teoreticky dokázala sama určit nepřítele a případně proti němu zasáhnout bez lidského dohledu. (Voxpot, 2018, Autonomní zbraně. Nástup armády robotů)

Česká republika

V ČR má 800 tisíc lidí problémy s exekucemi. Ty dále souvisí s poklesem důvěry v demokratické instituce. Jen 40 % lidí v exekucích si myslí, že listopadové změny stály za to. (Prokop, D.: Slepé skvrny, 2020)

Zatímco v Evropě by bylo akceptovatelné pracovat s muslimem pro 70 % lidí, v Česku je to jen kolem čtvrtiny. Nejde jen o muslimy – Češi a Češky se podle výzkumu extrémně odlišují i v tom, že by nechtěli*y pracovat a své dítě vidět s černochoy, Asiaty, židy a příslušníky LGBT minority. (Prokop, D.: Slepé skvrny, 2020)